

## POSTANOWIENIE

Dnia 22 grudnia 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Artymiuk

w sprawie **A.P. i G.S. (S.)**

skazanych z art. 291 § 1 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. i in.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

w dniu 22 grudnia 2020 r.,

kasacji obrońców skazanych

od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 27 lutego 2020 r., sygn. akt II AKa [...],

utrzymującego w mocy wyrok Sądu Okręgowego w K.

z dnia 22 marca 2019 r., sygn. akt XVI K [...],

### **p o s t a n o w i ł:**

**1. oddalić wszystkie kasacje jako oczywiście bezzasadne;**

**2. obciążyć skazanych A.P. i G.S. kosztami postępowania kasacyjnego w częściach na nich przypadających, w tym wydatkami w kwocie po 20 (dwadzieścia) złotych.**

### UZASADNIENIE

Z uwagi na złożenie – na podstawie art. 535 § 3 k.p.k. – wniosku o uzasadnienie postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 22 grudnia 2020 r. wyłącznie przez obrońcę G. S. pisemne uzasadnienie wskazanego wyżej orzeczenia ograniczone zostało wyłącznie do rozstrzygnięcia w przedmiocie kasacji wniesionej na rzecz tego skazanego (art. 518 k.p.k. w zw. z art. 457 § 2 zd. 2 k.p.k. w zw. z art. 423 § 1a k.p.k.).

Wyrokiem z dnia 27 lutego 2020 r., sygn. akt II AKa (...), Sąd Apelacyjny w (...) utrzymał w mocy wyrok Sądu Okręgowego w K. z dnia 22 marca 2019 r., sygn. akt XVI K (...), którym to wyrokiem G. S. uznany został za winnego popełnienia czynów: z art. 258 § 1 k.k. (pkt 9 wyroku), z art. 286 § 2 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. (pkt 10 wyroku) oraz z art. 291 § 1 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. (pkt 11 i 12 wyroku) i za to skazany na łączną karę 3 lat i 3 miesięcy pozbawienia wolności (pkt 13 wyroku).

Kasację na rzecz G. S. złożył obrońca skazanego. Zarzucił w niej:

1. „rażącą obrazę prawa procesowego, która miała istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku a to przepisu art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. polegające na nierozważeniu zarzutu apelacji dotyczącego obrazu art. 7 k.p.k. poprzez brak szczegółowego ustosunkowania się przez Sąd odwoławczy do treści zarzutu a w konsekwencji nieprawidłowe przeprowadzenie kontroli odwoławczej, co miało istotny wpływ na treść wyroku sądu odwoławczego, ponieważ prawidłowe rozważenie zarzutu apelacji powinno doprowadzić do zmiany wyroku sądu pierwszej instancji i uniewinnienia oskarżonego;
2. rażące naruszenie przepisów prawa procesowego, mające istotny wpływ na treść zapadłego wyroku, a to przepisu art. 4 k.p.k., art. 7 k.p.k., art. 410 k.p.k. w zw. z art. 458 k.p.k. i art. 433 § 1 k.p.k. polegające na częściowej tylko, a nadto dowolnej analizie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego podczas rozpoznawania zarzutów apelacji, a w konsekwencji powielenie jego błędnej oceny dokonanej przez Sąd Okręgowy, poprzez:
  1. uznanie, iż zebrane dowody, a w szczególności zeznania przesłuchiowanych w sprawie świadków tj. R. N., R. Z. i K. S. prowadzą do uznania, że G. S. brał udział w zorganizowanej grupie przestępczej mającej na celu popełnianie przestępstw polegających na kradzieży z włamaniem do samochodów, żądaniu korzyści majątkowej za ich zwrot i paserstwie dotyczącym tych samochodów tj. czynów z art. 258 § 1 k.k., art. 286 § 2 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k., art. 291 § 1 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k.;
  2. wyprowadzenie niesłusznych i nielogicznych wniosków z zeznań przesłuchiowanych w sprawie świadków R. Z. oraz K. S. , iż zachowanie skazanego wyczerpuje znamiona czynu z art. 286 § 1 k.k., podczas gdy przeprowadzone w sprawie dowody nie dają podstaw do przyjęcia, że G. S. miał jakąkolwiek świadomość, że uczestniczył w przestępczym procederze, zwłaszcza że w czasie rzekomych przestępstw prowadził legalną działalność gospodarczą, a jego sytuacja finansowa była ustabilizowana;

3. uznanie, iż zeznania świadków R. N. , R. Z. , K. S. prowadzą do wniosku, iż charakter rzekomej współpracy między oskarżonym a w/w osobami, miał charakter zorganizowanej grupy przestępczej, a rola oskarżonego miałaby wypełniać znamiona przepisu art. 258 § 1 k.k.;
4. zaaprobowanie niesłusznych, dokonanych wbrew zasadom logiki, wniosków Sądu Okręgowego poczynionych z dowodu przesłuchania świadka R. N. uznając, że naturalnym było pojawienie się w zeznaniach świadka nieścisłości na przestrzeni lat, jak również uznanie, że skorzystanie przez świadka z dobrodziejstwa przepisu art. 60 § 3 k.k. nie determinowało uzyskania jak najłagodniejszej dla niego kary;
5. rażące naruszenie przepisów prawa procesowego, mające istotny wpływ na treść zapadłego wyroku, a to przepisu art. 4 k.p.k., art. 7 k.p.k., art. 410 k.p.k. polegające na częściowej tylko, a nadto dowolnej analizie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego oraz uznaniu oskarżonego G. S. winnym tego, że w miesiącu lipcu 2007 roku w B. , działając w zorganizowanej grupie przestępczej, uczyniwszy sobie z popełnienia przestępstwa stałe źródło dochodu, nabył za kwotę 8.000,00 zł od R. N. , uzyskany z czynu zabronionego samochód marki Volkswagen Caddy o numerze rejestracyjnym (...) o wartości 71.000, 00 zł należący do firmy „L. ” z siedzibą w Niemczech tj. o czyn z art. 291 § 1 k.k., w zw. z art. 65 § 1 k.k. podczas gdy R. Z. pomimo przyznania się do popełnienia przestępstwa paserstwa, nie został skazany za w/w przestępstwo, a Sąd wydał powyższe rozstrzygnięcie w zakresie odpowiedzialności karnej G. S. w oparciu o depozycje składane przez tego świadka;
6. rażące naruszenie przepisów prawa procesowego, mające istotny wpływ na treść zapadłego wyroku, a to przepisu art. 424 § 1 pkt 1 k.p.k. w zw. z art. 458 k.p.k. i art. 433 § 1 k.p.k., poprzez uznanie przez Sąd Apelacyjny, iż orzeczenie Sądu Okręgowego, poddaje się kontroli instancyjnej, pomimo istniejących wad, z którym to poglądem nie można się zgodzić, z uwagi na pominięcie przez Sąd Okręgowy zamieszczenia w uzasadnieniu wyjaśnienia wszelkich istotnych okoliczności sprawy, kompleksowej oceny zgromadzonego materiału dowodowego z punktu widzenia jego wiarygodności i niesprzeczności, jak również oparcie orzeczenia na części dowodów z milczącym pominięciem istotnych dowodów korzystnych, które przemawiały za uznaniem, iż G. S. nie popełnił zarzucanych mu przestępstw - co dotyczy niewystarczającego uzasadnienia w czym konkretnie przejawiać się miało niekorzystne rozporządzenie mieniem przez oskarżonego, a także nie wyjaśnienie w sposób szczegółowy, a wyłącznie lakoniczny, w czym miało przejawiać się współdziałanie między oskarżonymi i świadkami pozwalające na

uznanie, że G. S. działał w zorganizowanej grupie przestępczej w rozumieniu przepisu art. 258 § 1 k.k.;

7. rażące naruszenie przepisów prawa procesowego, które miało istotny wpływ na treść orzeczenia, a to przepisu art. 366 k.p.k. w zw. z art. 192 § 2 k.p.k., art. 193 k.p.k. i art. 202 k.p.k., w szczególności przez zaniechanie przeprowadzenia dowodu z opinii biegłych z zakresu psychiatrii w celu wydania opinii o stanie zdrowia psychicznego świadków R. Z. oraz K. S. w chwili składanych przez nich depozycji, albowiem z protokołu ich przesłuchań wynika wprost, że świadkowie leczyli się psychiatrycznie i neurologicznie, a zatem istniały uzasadnione wątpliwości co do stanu psychicznego świadków, ich rozwoju umysłowego, zdolności postrzegania i odtwarzania postrzeżeń w kontekście ujawnianych przez nich informacji”.

W oparciu o te zarzuty autor kasacji wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) i utrzymanego nim w mocy wyroku Sądu Okręgowego w K. oraz przekazanie sprawy skazanego G. S. do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji.

W pisemnej odpowiedzi na kasację prokurator Prokuratury Okręgowej w K. wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

#### **Sąd Najwyższy zważył, co następuje.**

Podzielić należy w całej rozciągłości stanowisko wyrażone przez oskarżyciela publicznego, że wniesiona w tej sprawie kasacja jest oczywiście bezzasadna. Uprawniało to do jej oddalenia na posiedzeniu w oparciu o przepis art. 535 § 3 k.p.k.

Sąd Najwyższy w pełni aprobuje również zawartą w pisemnej odpowiedzi prokuratora na kasację obrońcy skazanego G. S. argumentację, a ponieważ ten dokument procesowy został doręczony skazanemu i jego obrońcy za wystarczające należy uznać w tym miejscu wyłącznie odwołanie się do jego treści nie powielając zawartych tam wywodów, które są niepodważalne.

W związku z tym, jedynie gwooli podsumowania.

Racje ma prokurator, że wywiedziona przez obrońcę kasacja nie uwzględnia tej oczywistej zaszłości jaką była treść wniesionej na korzyść tego skazanego przez jego wcześniejszego obrońcę apelacji. W zwykłym środku odwoławczym sformułowany został wyłącznie jeden ogólny zarzut obraży art. 7 k.p.k. związany *de facto* wyłącznie z oceną wiarygodności wyjaśnień i zeznań R. N. , który w uzasadnieniu apelacji uzupełniony został o fragmentaryczne rozważania odnoszące się do obciążających skazanego depozycji R. N. i K. S. . Tym samym Sąd drugiej instancji nie mógł naruszyć tych wymienionych w nadzwyczajnym środku zaskarżenia przepisów procedury karnej, które wiązały się z zakresem kontroli odwoławczej (art. 433 § 2 k.p.k.), a nie były objęte zarzutami apelacyjnymi (art. 4 k.p.k. czy art. 410 k.p.k.). Nie jest też tak, że sam zarzut naruszenia przez sąd

*meriti* zasady swobodnej oceny dowodów, a odnoszący się do relacji R. N. , został rozpoznany nierzetelnie. Świadczy o tym całość rozważań Sądu Apelacyjnego w (...) związana z oceną wyjaśnień oraz zeznań pomawiającego i to zarówno w kontekście twierdzeń zawartych w apelacji obrońcy G. S. , jak i wspólnych z nimi rozważań Sądu odwoławczego dotyczących kwestionowanych przez obrońców innych oskarżonych depozycji R. N. w oparciu o podobną argumentację, chociażby co do znaczenia możliwości skorzystania przez tego ostatniego z instytucji określonej w art. 60 § 3 k.p.k. (pkt 3.2 uzasadnienia Sądu drugiej instancji). Jednocześnie autor kasacji wprowadził do tej części swojego środka zaskarżenia (pkt II) elementy w sposób jednoznaczny odnoszące się do ustaleń faktycznych – kwestia świadomości co do udziału w zorganizowanej grupie przestępczej czy też wyczerpania znamion przestępstwa z art. 286 § 1 k.k. to przecież sfera faktów a nie prawa – co na etapie postępowania kasacyjnego nie jest, wobec ustawowych podstaw kasacyjnych (art. 523 § 1 k.p.k.), dopuszczalne.

Nie mógł sąd *ad quem* dopuścić się samoistnie naruszenia art. 4 k.p.k., art. 7 k.p.k. i art. 410 k.p.k. (pkt III kasacji) i to nie tylko dlatego, że tego rodzaju zarzuty obraży prawa procesowego w odniesieniu do poruszanej w tym zarzucie kwestii nie były sformułowane w apelacji (art. 4 k.p.k. i art. 410 k.p.k.), lecz również dlatego, że Sąd ten nie orzekając reformatoryjnie, a jedynie utrzymując w mocy wyrok Sądu pierwszej instancji, nie mógł przecież uchybić regule określonej w art. 7 k.p.k.

W tożsamy sposób ocenić należy zarzuty z pkt. IV i V kasacji. Sposób sporządzenia uzasadnienia wyroku przez sąd *a quo* nie był w apelacji obrońcy G. S. kwestionowany, natomiast świadkowie R. Z. i K. S. nie byli przesłuchiwać na etapie postępowania apelacyjnego, a kwestia konieczności dokonania takiego przesłuchania z udziałem biegłych w toku merytorycznego rozpoznania sprawy przez Sąd Okręgowy w K. nigdy nie została wówczas podniesiona. I w tym zakresie należy całkowicie podzielić wywód na s. 5 i 6 odpowiedzi na kasację, który Sąd Najwyższy uznaje za swój w pełni się z nim utożsamiając.

Z powołanych wyżej względów, a więc niepotwierdzenia się żadnego z podniesionych w kasacji zarzutów, jej bezzasadność jawi się jako oczywista.

Sąd Najwyższy, pomimo, że niniejsza kasacja zarzutu tego rodzaju nie zawiera, z uwagi na treść art. 536 k.p.k. zobligowany jest do odniesienia się także do jednego z zarzutów sformułowanych w kasacji obrońcy innego skazanego – A. P. – adw. P. P. gdyż uznanie za trafny podnoszonego tam uchybienia, mającego stanowić bezwzględłą przyczynę odwoławczą określoną w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k., nakazywałoby działanie sądu kasacyjnego również z urzędu, poza granicami zaskarżenia i podniesionymi zarzutami w odniesieniu do tego samego rozstrzygnięcia zapadłego w Sądzie odwoławczym wobec skazanego Grzegorza Stępnia.

Prawdą jest, że sędzia W. P. powołany został postanowieniem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 4 października 2019 r. na urząd sędziego Sądu Apelacyjnego w (...) na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej

przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2018.3). Trafnie też we wskazanej wyżej kasacji obrońcy skazanego A. P. odwołano się do jednoznacznego poglądu wyrażonego w uchwale składu połączonych Izb: Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 23 stycznia 2020 r., BSA I-4110-1/20 (OSNK 2020, z. 2, poz. 7). Co więcej, Sąd Najwyższy podejmując wspomnianą uchwałę, a także orzekając w niniejszej sprawie, zobligowany jest do pominięcia wszelkich regulacji krajowych, które stanowiłyby potencjalnie przeszkodę dla dokonania wykładni zmierzającej do natychmiastowego zastosowania prawa Unii zgodnie z wyrokiem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 19 listopada 2019 r. w sprawach C-585/18, C-624/18 i C-625/18 (zob. w tym przedmiocie szeroki wywód zawarty w pkt 4 – 9 wspomnianej uchwały trzech połączonych Izb, w tym wyrok Trybunału Sprawiedliwości UE z dnia 29 kwietnia 1999 r., C-224/97, *Ciola v. Vorarlberg*). Z tej też przyczyny, mocy obowiązującej omawianej uchwały, pomijając nawet kwestie merytoryczne, nie mogły podważyć wyroki Trybunału Konstytucyjnego z dnia 20 kwietnia 2020 r. w sprawie U 2/20 oraz z dnia 21 kwietnia 2020 r. w sprawie Kpt 1/20, ani też przepisy ustawy z dnia 20 grudnia 2019 r. o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych, ustawy o Sądzie Najwyższym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2020.190). Uchwała z dnia 23 stycznia 2020 r. zachowała swoją moc prawną, stanowiąc jednocześnie zasadę prawną zgodnie z art. 87 § 1 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (t.j. Dz. U. 2021.154 ze zm.), w związku z tym wiąże wszystkie składy Sądu Najwyższego, a odstępianie od niej jest możliwe wyłącznie w drodze procedury przewidzianej w art. 88 powołanej ustawy o Sądzie Najwyższym. Taka procedura w odniesieniu do uchwały z dnia 23 stycznia 2020 r., BSA I-4110-1/20, wdrożona do chwili obecnej nie została (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 maja 2020 r., III KK 75/20).

Skoro zaś tak, to nie może budzić wątpliwości, że nienależyta obsada sądu w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. zachodzi także wtedy, gdy w składzie sądu bierze udział osoba powołana na urząd sędziego w sądzie powszechnym albo wojskowym na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami powołanej wyżej ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r., jeżeli wadliwość procesu powołania prowadzi, w konkretnych okolicznościach, do naruszenia standardu niezawisłości i bezstronności w rozumieniu art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, art. 47 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej oraz art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wartości (pkt 2 uchwały).

Przenosząc wskazany wyżej pogląd na grunt niniejszej sprawy, zgodnie ze wskazaniami zawartymi w uzasadnieniu tej uchwały (pkt VI i VII), dla stwierdzenia czy nie wystąpiło uchybienie z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. konieczne byłoby dokonanie oceny zarówno stopnia ewentualnej wadliwości postępowania konkursowego z udziałem sędziego W. P., jak też okoliczności odnoszących się wprost do jego

osoby, w kontekście spełnienia obiektywnych warunków postrzegania tego sędziego jako bezstronnego i niezawisłego. Rzec w tym, że w wypadku tej sprawy ma również zastosowanie pkt 3 cytowanej wyżej uchwały połączonych Izb, zgodnie z którym wykładnia art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. przyjęta w pkt 1 i 2 tej uchwały nie ma zastosowania do orzeczeń wydanych przez sądy przed dniem jej podjęcia oraz do orzeczeń, które zostaną wydane w toczących się w tym dniu postępowaniach na podstawie Kodeksu postępowania karnego przed danym sądem. Ta ostatnia sytuacja dotyczy m.in. niniejszej sprawy, gdyż wyrok Sądu Apelacyjnego w (...) wydany został wprawdzie pod dacie podjęcia uchwały (w dniu 27 lutego 2020 r.), lecz w tym czasie toczyło się już postępowanie karne – odwoławcze przed Sądem drugiej instancji rozpoczęte wyznaczeniem składu orzekającego zarządzeniem z dnia 4 września 2019 r. (k. 9352), obejmującym wówczas sędziego W. P. jako sędziego Sądu Okręgowego delegowanego do orzekania w Sądzie Apelacyjnym w (...).

Uwzględniając powyższe uwarunkowania stwierdzić więc należy, że w niniejszej sprawie nie wystąpiła bezwzględna przyczyna odwoławcza określona w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k., ani też nie ujawniła się żadna inna okoliczność obligująca sąd kasacyjny do orzekania poza granicami zaskarżenia i podniesionymi zarzutami (art. 536 k.p.k.).

Mając na uwadze całokształt poczynionych wyżej rozważań orzeczono jak w pkt. 1 postanowienia, obciążając G. S. kosztami postępowania kasacyjnego w części na niego przypadającej w tym wydatkami w kwocie 20 zł (art. 637a k.p.k. w zw. z art. 636 § 1 k.p.k.) – pkt 2.